Suomen turvetuottajat ry

11.10.2021

Valiokuntakanslian sihteeri
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuuleminen
Aika: torstai 14.10.2021 klo 10.30

Asia: HE 144/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Suomen turvetuottajat ry:n lausunto

Turpeen verotus ja verotaso on tällä hetkellä EU:n energiaverodirektiivin soveltamisalan ulkopuolella, ja ne kuuluvat kunkin jäsenvaltion omaan harkintaan.

Turpeen energiakäyttö on laskenut merkittävästi viimeisten vuosien aikana ja uusimpien tilastojen mukaan energiakäyttö on laskenut yli viidenneksellä vuoteen 2020 mennessä. Merkittävin syy tähän laskuun on päästöoikeuden hinnan nopea nousu. Vuoden 2020 syyskuusta ja lattiahintapäätöksestä päästöoikeuden hinta on melkein kaksikertaistunut tähän päivään mennessä. Tämä äkillinen toimintaympäristön poliittinen muuton on aiheuttanut turveyrittäjien liiketoimintaan romahduksen, joka heijastuu koko turvetoimialaan ja sen elinkelpoisuuteen. Viimeisen kolmen vuoden aikana toimiala on pienentynyt kuudesosaan. Nämä muutokset vaikuttavat koko turvetoimialaan ja sen tulevaisuuteen. Lisäksi toimialla tapahtuneet äkilliset muutokset tulevat heijastumaan vielä enenevissä määrin puumarkkinoihin, kun metsäteollisuuden raaka-aineesta kilpailevat myös voimalaitokset. Kasvu- ja kuiviketurpeen tuotantoedellytykset myös heikkenevät, jolloin vaikutukset on havaittavissa muun muassa kotimaisten kasvualustojen saatavuuden, metsätaimien kasvatuksen ja eläinten kuivikkeiden saannin haasteina.

Turpeen energiakäyttö on erittäin nopealla vauhdilla vähentynyt, kun suuret käyttäjät, kaupunkien energiayhtiöt ovat irtisanoneet toimitussopimuksia ja ilmoittaneet siirtyvänsä käyttämään muita energialähteitä. Turvetoimialan etujärjestöt ovat arvioineet jo alku vuonna 2021, että turpeen energiakäyttö puolittuu jo paljon ennen 2025. Toisin kuin hallitusohjelmassa oli asetettu turpeen energiakäytön puolittumisen tavoite vuoteen 2030 mennessä. Alalla toimiville yrittäjille vahinko on ehtinyt tapahtua ja yrittäjiä on ajautunut jo konkurssiin. Mikäli päästöoikeuden hinta lähtisi laskuun olisi sen seuraukset ainoastaan hidastavia ja silloinkin edellyttäisi, että energiaturvetta käyttävät voimalaitokset solmisivat toimitussopimuksia vielä alla toimivien yrittäjien kanssa.

Lattiahintamekanismi

Tarve lakiesitykselle lattiahintamekanismista ei mielestämme ole tarpeellinen nykyisessä tilanteessa, jolloin päästöoikeuden markkinahinta pysyy nykyisellään tai ennustetaan nousevan. Suomen turvetuottajat ry kannattaa esitettyä vaihtoehtoa, jossa tarvittaessa luodaan erillinen veromuutos, mikäli päästöoikeuden hinta lähtisi vastoin odotuksia laskemaan hyvin matalalle tasolle pidemmäksi aikaa. Valmisteilla olevassa Kansallisessa ilmasto- ja energiastrategian laskennallisessa

vaikutusarviossa ja AFRY:n tekemien arvioiden mukaan jo nykyinen turpeen verotaso varmistavat, että turpeen energiakäyttö vähenee nopeasti. Näin ollen lattiahintamekanismi ei nähdäksemme ole tarpeellinen. Mikäli lattiahintamekanismi tulisi kuitenkin käyttöön, olisi sen pohjauduttava hallituksen alkuperäiseen tavoitteeseen turpeen energiakäytön puolittumisesta vuoteen 2030 mennessä.

Turpeen verottoman energiakäytön laajentaminen

Suomen turvetuottajat ry kannattaa lakiin lisättävää uutta pykälää 15 b §, jossa säädettäisiin turpeen verottoman käytön rajasta vuosina 2022–2029.

Tämä verottoman käytön rajan nosto mahdollistaa pienille lämpövoimalaitoksille siirtymäaikaa, jolloin voidaan harkiten suunnitella tarvittavat investoinnit ja uudet ratkaisut energiaturpeen korvaamiseksi. Samalla turveyrittäjät saavat mahdollisuuden sopeutua ja kehittää yritystoimintaa uuteen vallitsevaan toimintaympäristöön sopivammaksi. Useat yrittäjät saisivat vielä mahdollisuuden toimittaa jo nostetut turvevarastot voimalaitoksille, jolloin toiminnan alaskirjauksia pystyttäisiin hieman vähentämään, sen sijaan että aumat levitettäisiin takaisin ja yritys kärsisi työstä aiheutuneet tappiot.

Lisätietoja puheenjohtaja Hanna Haavikko, 044 5206288, hanna.haavikko@gmail.com